

De kleine blonde dood

Zwg door Pieta
Zeker Weten Goed
24 February 2014

✓ Zeker Weten Goed

Auteur	Boudewijn Büch
Genre	Psychologische roman, Biografie
Eerste uitgave	1985
Uitgever	Bauer
Pagina's	217

Flaptekst

In *De kleine blonde dood* vertelt de ik-figuur over het kortstondige leven van zijn zoontje. Mickey, het kind van hem en Mieke, een vijftien jaar oudere lerares Engels, zal zijn zesde verjaardag niet halen. Daarnaast haalt de ik-figuur herinneringen op aan zijn eigen, door de oorlog geestelijk misvormde vader. *De kleine blonde dood* is een hartverscheurend verhaal over verlies, verdriet en machteloosheid. Een monument voor een kleine, gestorven jongen.

(In het boek wordt de naam van het kind overigens zonder 'e' gespeld)

Eerste zin

Mijn vader vroeg of ik alles had.

Samenvatting

Boudewijn blikt terug op het leven van zijn zoon en zijn eigen jeugd. Hoewel Boudewijn zijn best doet om een goede vader te zijn voor Micky, past een kind eigenlijk niet zo goed in zijn levensstijl. Zo gaat hij bijvoorbeeld wel met hem naar de dierentuin, maar neemt hij Micky daarna ook nog mee de kroeg in, terwijl het kind duidelijk vermoeid en niet lekker is. Ook Mieke, de moeder van Micky, leidt niet het leven dat je van een moeder zou verwachten. Ze heeft een alcoholprobleem en Boudewijn en Mieke verwijten elkaar geen goede ouders te zijn. Boudewijn en Mieke zijn tien jaar bij elkaar geweest, maar nu bindt alleen Micky hen nog aan elkaar. Mieke was vroeger de lerares Engels van Boudewijn en blijkbaar is Boudewijn tijdens hun relatie met een man naar bed geweest. De moeder van Boudewijn wil niets met Micky te maken hebben omdat ze bezwaar heeft tegen de relatie die Boudewijn met Mieke had. Vanwege haar drankprobleem besluiten Mieke en Boudewijn dat Micky bij hem zal wonen. Wanneer Boudewijn op vakantie gaat en het echtpaar dat op Micky zou passen hem aan Mieke meegeeft, valt Micky van de trap en raakt in een coma. De dokter vertelt Boudewijn dat Micky gevallen is omdat hij een gezwel in zijn hoofd had dat is geknapt. Zo'n drie weken later vertelt de dokter dat Micky klinisch dood is. Er wordt besloten de machines die Micky in leven houden uit te schakelen.

De vader van Boudewijn wordt gezien als oorlogsheld omdat hij – van oorsprong een Duitser – voor Nederland

gevochten heeft, maar hij heeft psychische schade aan de oorlog overgehouden. De vader van Boudewijn gaat steeds gekke gedrag vertonen en al gauw nemen de mensen in het dorp hem niet meer serieus. Boudewijn doet zijn best om het zijn vader naar de zin te maken, maar zijn vader is onredelijk en agressief tegen hem. De moeder van Boudewijn cijfert zichzelf weg en doet er van alles aan om haar man rustig te houden. Boudewijn wordt constant verscheurd door enerzijds zijn loyaliteit aan zijn vader en anderzijds de schaamte voor het gedrag dat zijn vader vertoont. Boudewijn begrijpt dat zijn vader erg lijdt en hij weet dat hij bepaalde onderwerpen beter niet kan aansnijden, maar hij begrijpt niet echt waar de gekte van zijn vader vandaan komt. Boudewijn staat vaak tussen zijn ouders in.

Toen Boudewijn in de vijfde klas hoorde te zitten, hebben zijn ouders hem zonder duidelijke reden naar een inrichting gebracht. Zelf zegt Boudewijn erover dat ze dat deden omdat hij bijvoorbeeld begon te schreeuwen wanneer zijn vader zijn moeder met een kachelpook achterna zat. De artsen meenden dat Boudewijn aan zenuwtoevallen leed en dat de boslucht hem wel zou genezen. De aanhoudende buikpijn die hij heeft, wordt op dezelfde manier verklaard, tot na twee jaar blijkt dat Boudewijn al die tijd al aan een blindedarmontsteking lijdt en in levensgevaar verkeert. Boudewijn ligt een paar maanden in het ziekenhuis en in die tijd is zijn vader zijn meest trouwe bezoeker. Later scheiden zijn ouders en als Boudewijn al volwassen is, pleegt zijn vader zelfmoord.

Motto

Voor het begin van het boek staan 11 citaten van bekende personen, van Mick Jagger tot Spinoza. Alle citaten gaan over liefde, verlies en de jeugd, een duidelijke verwijzing naar de gevoelens van een vader met betrekking tot de dood van zijn onvolwassen kind. Opvallend is dat er een citaat tussenstaat dat verwijst naar het feit dat het kind niet echt bestaan heeft:

Ik ben geen vader, en ik heb geen zoon. Niets dan een sage is zijn zacht bestaan. – Willem de Mérode.

Personages

Boudewijn

Boudewijn heeft een moeilijke jeugd gehad met een vader die mentaal niet in orde is en een moeder die verre van gelukkig is. In zijn volwassen leven doet hij zijn best om een goede vader te zijn, maar hij leidt een tamelijk losbandig leven. Boudewijn lijkt verward over zijn geaardheid. Tegen Mieke zegt hij dat hij homoseksueel is, maar hij heeft een relatie met een vrouw. Boudewijn heeft het gevoel dat hij Micky niet waard is. Boudewijn lijkt behoorlijk eenzaam. Met zijn moeder heeft hij nog maar weinig contact, met zijn vader geen. Hij heeft wel wat vrienden en zijn broers, maar wanneer Micky overlijdt, staat hij er compleet alleen voor. Boudewijn lijkt zijn emoties weinig onder ogen te komen. Hij drinkt te veel, maar over andere manieren om zijn trauma's te verwerken, wordt niets geschreven. Ook het verdriet om Micky komt pas jaren na diens dood echt aan.

Vader van Boudewijn

De vader van Boudewijn is getraumatiseerd door de oorlog en is daardoor erg onberekenbaar en agressief. Hij heeft momenten waarop hij genegenheid toont naar Boudewijn, maar hij doet hem net zo gemakkelijk geweld aan en is erg verward.

Mieke

Mieke is de moeder van Micky. Ze is vijftien jaar ouder dan Boudewijn en was zijn lerares Engels. Over Mieke komt de

lezer niet veel te weten, behalve dat ze een stevig drankprobleem heeft en daardoor weinig aandacht voor Micky heeft.

Micky

Micky is eigenlijk een heel gewoon kind. Hij is nieuwsgierig en lijkt weinig last van zijn instabiele ouders te hebben.

Quotes

"'Nee, jongen; je slaat mij nog eens tegen de grond.' 'Tuurlijk niet,' kwebbelde hij voort, 'ik houd toch van jou.' Dat laatste wilde ik horen."

Bladzijde

"...op 5 mei gooide hij met stenen naar wagens met Duitse nummerborden of naar wagens van een Duits merk. En nu dit op Prinsjesdag..."

Bladzijde

Thematiek

Vader-zoonrelatie

Boudewijn is een man die een moeizame band had met zijn vader. Zijn vader had als overlevende van de Tweede Wereldoorlog een behoorlijk trauma opgelopen aan het concentratiekamp en dit is hem zijn leven lang blijven achtervolgen. Toch was Boudewijn de enige zoon die een passie deelde met zijn vader en hem soms begreep. Boudewijn wordt zelf vader door zijn lerares zwanger te maken. Doordat zowel Boudewijn als Mieke niet van de alcohol af kunnen blijven kunnen ze niet optimaal voor Micky zorgen. Hierdoor krijgt hij een ongeluk en sterft hij uiteindelijk. In dit boek is het belangrijkste thema de vader zoon relatie, allereerst van Boudewijn met Rainer en daarna Boudewijn en Micky. Verlies speelt daarbij een belangrijke rol omdat Boudewijn zowel zijn eigen vader als zijn zoon kwijtraakt. Hij verliest hierdoor ook zijn rol als vader, maar ook zijn rol als zoon.

Motieven

Familiebetrekkingen

Relaties spelen ook een belangrijke rol in het boek. Zo is er de relatie tussen de ouders van Boudewijn, waarin zijn moeder haar best doet de situatie in de hand te houden en daardoor ongelukkig is, de haat-liefderelatie tussen Boudewijn en zijn vader, de band van Boudewijn met Micky en de verstoorde relatie tussen Boudewijn en Mieke.

Alcoholproblemen

De alcoholproblemen van Mieke en Boudewijn.

Trauma

Het oorlogstrauma van Rainer.

Motto

Voor het begin van het boek staan 11 citaten van bekende personen, van Mick Jagger tot Spinoza. Alle citaten gaan over liefde, verlies en de jeugd, een duidelijke verwijzing naar de gevoelens van een vader met betrekking tot de dood van zijn onvolwassen kind. Opvallend is dat er een citaat tussenstaat dat verwijst naar het feit dat het kind niet echt bestaan heeft:

Ik ben geen vader, en ik heb geen zoon. Niets dan een sage is zijn zacht bestaan. – Willem de Mérode.

Trivia

Hoewel Boudewijn Büch zelf de hoofdpersoon van het boek lijkt te zijn en de personages lijken op mensen uit het echte leven van Büch is nooit duidelijk geworden in welke mate het boek daadwerkelijk autobiografisch is. Veel mensen geloofden echt dat Büch een zoontje heeft verloren, maar het bestaan van het kind is nooit aangetoond.

Titelverklaring

De kleine blonde dood verwijst naar het kleine, blonde jongetje dat jong sterft. In het boek vindt een dialoog plaats tussen Boudewijn en Mieke waarin hij zijn zorgen uit over haar drankgebruik. Hij is bang dat ze nog eens een auto-ongeluk veroorzaakt en zegt dan: 'En dan is die kleine blonde dood'. Mieke reageert door te zeggen dat dat een mooie boektitel zou zijn: De kleine blonde dood (147).

Structuur & perspectief

Het boek bestaat uit hoofdstukken waarin Boudewijn terugkijkt op zijn eigen jeugd en hoofdstukken waarin Boudewijn terugblijkt op zijn tijd met Micky. De hoofdstukken wissen elkaar willekeurig af en zijn dus allemaal vanuit het perspectief van Boudewijn geschreven.

Decor

Het boek speelt zich gedeeltelijk af in de jeugd van Boudewijn in een dorpje in Zuid-Holland, waarschijnlijk in de jaren zestig en in Amsterdam in de jaren tachtig.

Stijl

De stijl waarin het boek geschreven is, is vrij rechttoe-rechtaan. De dialogen komen heel natuurlijk over en er wordt geen ruimte gewijd aan het uitgebreid beschrijven van uiterlijkheden. De nadruk ligt op de ervaringen en gedachten van de hoofdpersoon.

Slotzin

Het was zinloos.

Beoordeling

De kleine blonde dood is een ontroerend maar pijnlijk boek. In het kort vertelt het het verhaal van een man die door zijn verleden en zijn angsten nooit gelukkig zal kunnen worden. Doordat het boek vrij sober geschreven is, en de hoofdpersoon zijn emoties niet echt toelaat, is het verhaal voor de lezer ook niet hevig emotionerend. De dood van Micky wordt niet heel ingrijpend beschreven, maar dat is ook niet waar de kracht van het boek vandaan komt. De kleine blonde dood moet het niet niet van de directe emoties die de gebeurtenissen oproepen hebben, maar van het besef waar die gebeurtenissen vandaan komen. De echte tragiek zit in het feit dat de hoofdpersoon nooit geleerd heeft hoe hij gelukkig zou kunnen zijn en dat hij er daardoor een zootje van maakt en alles wat hij liefheeft kwijtraakt. De kleine blonde dood is rauw, eerlijk en mooi doordat de schrijver lelijk durft te zijn.

Recensies

"Te veel verdriet, te veel psychologische terreur, te veel ontredde en te veel gekte passeren de revue in de 194 pagina's die dit verhaal beslaan."

http://www.derecensent.nl..._archieven